

ERIK
IKÄSTNER
CH

HÁROM EMBER A HÓBAN

POKOL A SZÁLLODÁBAN

MÓRA
plusz

ERICH KÄSTNER
**HÁROM EMBER
A HÓBAN**

POKOL A SZÁLLODÁBAN

MÓRA KÖNYVKIADÓ

A mű eredeti címe:
Erich Kästner: *Drei Männer im Schnee*
© Atrium Verlag, Zürich, 1936
Erich Kästner: *Inferno im Hotel*
© Thomas Kästner

FORDÍTOTTA
Horváth Zoltán

A FORDÍTÁST ÁTDOLGOZTA:
Sárközy Elga

A *Pokol a szállodában* című novellát fordította:
Nádori Lília

BORÍTÓTERV
Szabó Imola Julianna

A regényt szerkesztette:
Rác Kata

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása — beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánosságához közvetítését — szigorúan tilos!

Hungarian translation © Horváth Zoltán jogutódai, 2020
Hungarian translation © Nádori Lília, 2020
Hungarian edition © Móra Könyvkiadó, 2020

ELSŐ ELŐSZÓ

A milliomos mint művészi motívum

A milliomosok kimentek a divatból. Még a filmkritikusok is ezt állítják. Ami elgondolkodtató. Azt írják ugyanis, hogy az egyenruhás inasok, parkszerű kertek és pompás villák látványa manapság kibírhatatlan. Az emberek torkig vannak a valódi Tiziano-képekkel meg a széfekben őrzött részvényekkel, s az olyan estélyek, amelyeken húsnál több, ráadásul elegánsan öltözött vendég vesz részt, egyenesen sértésszámba mennek.

Most viszont azt olvasom az újságban, hogy még ma is akadnak milliomosok.

Nem áll módomban ellenőrizni a hír hitelességét. Mindenesetre én egyetlen milliomost sem ismerek. Bár ez persze véletlen is lehet. És még korántsem bizonyít semmit.

Az újságok szerint Angliában kétszáznál is több, szabályosan bejelentett lakos él, aki legalább egy-egy millió fonttal rendelkezik. Állítólag más országokban is hasonló a helyzet.

Ha ez igaz, akkor vajon miért mentek ki a divatból a milliomosok? Miért nem látjuk őket és fényűző környezetüket szívesen a filmvásznon meg a regényekben?

Persze érthető volna ez a tartózkodás, ha veszedelmes egyénekről vagy tiltott dolgokról lenne szó. Veszedelmes és tilos például menetiránnyal szemben kerékpározni; így hát valóban

nem is illenék, ha egy festő vagy író ilyesmit ábrázolna. Ki vonná ezt kétségbe?

Művészi ábrázolásra alkalmatlan a betörés meg a rablás is. Végtére az efféle dolgok a valóságban sem túlzottan kívánatosak – legfeljebb a tolvajoknak.

No de a milliomosok? Már őket is betiltják? Vagy talán közveszélyesek? Dehogyan. Hiszen magas adót fizetnek. Munkát adnak az embereknek. Fényűző életet élnek. Az állam és a társadalom fontos tagjai.

A múltkoriban azt olvastam ugyan, hogy még vannak milliomosok, de egyben arról is értesültem, hogy a számuk egyre csökken. Ez talán válasz a kérdésemre. Bizonyára megesett már a kedves olvasóval, hogy épp akkor emelte tekintetét az ég felé, amikor a nap letűnt a láthatáron. Ilyenkor néhány perccel később a felhők hirtelen felizzanak nyugaton. Vöröslő fényben tündökölnék. Magányosan világítanak a szürkülő, sötétbe hanyatló világ felett.

A felhők rózsásan ragyognak, pedig a nap már lement. Lehet, hogy a milliomosok ezekhez a felhőkhöz hasonlatosak? Lehet, hogy egy immár letűnt világ visszfényei? És talán épp ezért mentek ki a divatból?

Hogy rövid legyek: nem tudom.

Az író megadja forrásait

Jóllehet a milliomosok már nincsenek divatban – ráadásul még csak azt sem tudom, miért –, e könyv főszereplője mégis egy milliomos. De erről nem én tehetek. A következő történet ugyanis:

Néhány hónappal ezelőtt Robert barátommal Bambergbe utaztunk, hogy megtekintsük az ottani lovast. Mármint a bambergi lovas szobrot. Tudniillik Elfriede, az ifjú művészettörténész közölte Roberttel, hogy csakis olyan férfinak hajlandó feleségül menni, aki ismeri a bambergi lovast.

Erre én igazán kitűnő tanácsot adtam barátomnak. Ha megszívlelte volna, olcsóbban megússzuk. De hát nem szívlelte meg. Azt mondta, esküvő előtt nem illik megverni az asszonyt. Elavult álláspont, bárki beláthatja, de ő ragaszkodott hozzá. És végtére is az ő menyasszonyáról volt szó, nem az enyémről.

Így hát elmentünk Bambergbe.

(Már e helyütt szeretném előrebecsátani, hogy Elfriede, a kitűnő művészettörténész távollétünkben eljegyezte magát egy fogorvossal. Aki egyébként szintén nem ismerte a bambergi lovast. Ellenben kiutalt Elfriedének egy pofont. Gondolom, ezt nevezik lelki kompenzációnak. Erre fel Elfriede nyomban a nyakába borult. Ilyenek ezek a nők. Ámde ezt akkor még nem tudtuk.)

Egy idősebb úrral utaztunk együtt a vonaton. Epeköve volt. Bár ez egyáltalán nem látszott rajta. Viszont annál többet be-

szélt róla. De egyébként is igen sokat beszélt. És Lipcséig, ahol felállt, és elvonult az étkezőkocsiba kávé inni, részletesen elmesélte nekünk azt az igaz történetet, amely ennek a könyvnek alapjául szolgált, s amelynek főszereplője, akár tetszik, akár nem, egy milliomos.

– Ami azt illeti, nem is rossz téma – szólta Robert, amikor az öregúr távozott.

– Regényt fogok írni belőle – feleltem én.

– Tévedsz – vetette oda hanyagul. – Én írok regényt belőle.

Farkasszemet néztünk. Aztán parancsolóan kijelentettem:

– Én írok regényt, te meg színdarabot. A téma mindkét célra alkalmas. Ráadásul egy vígjáték feleolyan hosszú sincs, mint egy regény. Láthatod, a javadat akarom.

– Nyavalyát – így Robert. – Írd csak te a darabot.

– Egy frászt. Nem értek a vígjátékokhoz.

– Ez igaz, de akadálnak még nem akadály.

Elhallgattunk. Azután Robert megszólalt:

– Földobunk egy pénzermét. Enyém a fej.

És máris dobott. A pénz a padra esett.

– Hurrá! – kiáltottam. – Írás!

Csakhogy elfelejtettünk megegyezni, hogy voltaképpen mire vonatkozik a döntés.

– Megismételjük a kísérletet – javasoltam. – Aki nyer, az írja a regényt.

– Most az írást választom – mondta Robert. (Neki is megvannak az árnyoldalai.)

Ezúttal én dobtam. A pénz a padlóra esett.

– Hurrá! – rikkantottam fel boldogan. – Fej!

Robert búbanatosan kibámult az ablakon.

– Most aztán kénytelen leszek vígjátékot írni – mormolta. Csaknem megsajnálтам.

Az epeköves öregúr visszatért közénk.

– Szabad egy kérdést, uram? – fordultam hozzá. – Szándékában áll önnek a milliomos történetét művészileg feldolgozni? Mi az ön foglalkozása?

Az öregúr tudatta, hogy baromfi-kereskedő. És esze ágában sincs regényt, netalán színművet írni. Sőt, meglehet, hogy nem is tudna.

Akkor megteesszük helyette mi, közöltük vele.

Megköszönte. Később azonban megkérdezte, volna-e kifogásunk az ellen, ha a történetet a jövőben is mesélné, így, utazás közben a vonaton.

– Semmi kifogásunk ellene – nyugtattam meg.

Újfént hálás köszönetet mondott. A következő állomáson kiszállt. Még integetett is.

Behatóan tanulmányoztuk a bambergi lovast, majd visszatértünk Berlinbe. Elfriede, a művészettörténész a pályaudvaron várt bennünket, és bemutatta újdonsült vőlegényét. Robert lelke mélyéig megrendült. A fogorvos beismerte, hogy bosszúval tartozik neki, és mindkettőnket meghívott egy körre. Jegyesét azonban hazaküldte.

– Az asszonynak otthon a helye – jelentette ki szigorúan.

Elfriede tett néhány megjegyzést a házasság stílusváltozásairól és a ciklikus polaritásról. Aztán felkapaszkodott egy autóbuszra. Ez a lényeg. Ha az asszony engedelmes, akár művelt is lehet.

Mi hárman, férfiak, levonultunk egy borozóba, s alig négy óra alatt jócskán a pohár fenekére néztünk. Mindössze arra emlékszem, hogy megígértük a fogorvosnak: virágokat hintünk elébe az esküvőjén. Mire ő hangos zokogásban tört ki.

Később Robert is elbőgte magát.

– Vigjátékot kell írnom – hüppögte. – Elfriedét meg a fogorvos veszi el, pedig még a bambergi lovast se látta.

– Hiába, öregem, igazi mázlista vagy – mondta a fogorvos talpraesetten. Aztán hazaszállítottuk Robertet. Gondosan papírt és ceruzát tettem a keze ügyébe, hogy másnap reggel haladéktalanul hozzáfekedhessen a színdarabhoz. „Szublimáld fájdalmad, ó, Robert, és költés” – írtam fel neki egy cédulára. Semmi többet.

Mi, művészek, már csak ilyen hidegszívű teremtések vagyunk.

Azóta sok víz lefolyt a Dunán. A fogorvos feleségül vette Elfriedét. Robert megírta a színdarabot. Én pedig a regényt.

Szerettük volna az epeköves úrnak ajánlani műveinket. Elvégre neki köszönhattük a témát. De annak idején a vonaton elfelejtettük megkérdezni a nevét. Tehát:

Igen tisztelt Uram! Ha véletlenül megnézné Robert színdarabját, vagy olvasná ezt a könyvet, kérjük, emlékezzék ránk jó szívvel. S ha netán megint tudomására jut valami takaros kis téma, írjon csak levelezőlapot, rendben? Az embernek oly ritkán vannak saját ötletei. Mi akár házhoz is megyünk. Utóirat: A bélyegköltséget természetesen megtérítjük.

Cselédek egymás közt

– Ne csapjon ekkora lármát – mondta Kunkelné, a házvezetőnő. – Nem hangversenyt kell itt adnia, hanem asztalt teríteni.

Isolde, az új szobalány finoman mosolygott.

Kunkelné taftruhája csak úgy suhogott, ahogy végigsétált az asztal mellett. Itt helyretolt egy tányért, amott megigazított egy kanalat.

– Tegnap főtt hús volt metélttel – jegyezte meg Isolde mélán. – Ma meg kolbász és bab. Egy milliomosnak igazán lehetne előkelőbb ízlése.

– A tanácsos úr azt eszik, ami ízlik neki – felelte Kunkelné alapos megfontolás után.

Az új szobalány szétrakosgatta a szalvétákat, fél szemmel hunyorítva ellenőrizte mesterművét, majd távozni készült.

– Egy pillanat – szólt rá Kunkelné. – Megboldogult apám mondta mindig, hogy „még aki harminc disznót vásárol is reggel, ebédre az is csak egy szelet karajt eszik”. Jegyezze ezt meg magának a jövőre nézve. Nem hinném, hogy sokáig megmarad nálunk.

– Amikor két személy egyet gondol, kívánhatnak maguknak valamit... – jegyezte meg Isolde álmagagon.

– Én nem vagyok holmi személy! – fortyant fel a házvezető-nő. Csak úgy remegett rajta a taftruha.

Aztán egyszer csak becsapódott az ajtó.

Kunkelné megrázkódott. Egyedül volt. Vajon mit kívánhatott Isolde?

Az épület, amelynek ebédlőjéről az imént szó esett, azon az öreg, tekintélyes fasoron áll, amely Halenseeből Hundekhelebe vezet. A villa alighanem mindenkinek feltűnik, aki egy kicsit is ismeri az utcát. Nem mintha nagyobb, aranyozottabb vagy mutatósabb volna, mint a többi.

Azért tűnik fel, mert észre sem venni.

A kétszáz méter hosszú kovácsoltvas kerítés mögött csupán behavazott erdő látható, amely azonban nem árul el semmit. Ha az ember a szürke kőoszlopokkal övezett kapu előtt áll, csupán a széles kocsi felhajtót látja, és ott, ahol jobbra kanyarodik, egy dísztelen, ám barátságos épületet: a személyzet otthonát. Itt laknak a szobalányok, a szakácsnő, a sofőr és a kertészek. Maga a villa, a kihalt teniszpályák, a befagyott halastó, a gondosan fűtött üvegházak, a hótakaró alatt alvó kertek és mezők láthatatlanok maradnak.

A rácsos kaputól jobbra, az egyik szürke oszlopon kis névtábla lóg. Közelebb lépve az olvasható rajta: Tobler.

Tobler? Ez bizonyára a milliomos Tobler. Tobler titkos tanácsos. Bankok, áruházak és gyárak tulajdonosa. Meg sziléziai bányák és Ruhr-vidéki kohók és transzkontinentális hajózási vonalak ura.

A nagy konszerneknek bealkonyult. Ám a Tobler-konzern

él és virágzik. Tobler tizenöt esztendeje, mióta nagybátyja vagyónát megörökölte, rá se hederített az egészre. Talán éppen ezért. A konszernnek olyanok, mint a lavina. Egyre nőnek, növekednek. Vajon kell nekik ehhez segítség? És amikor aztán le-gördülnek a völgybe: megakadályozhatja ezt bárki is?

Toblernek tehát milliói vannak. De mégsem milliomos.

Kunkelné a reggeli újságot böngészte.

Johann, az inas bejött az ebédlőbe.

– Ne tegyen úgy, mintha tudna olvasni – mondta kedvetlenül. – Úgysem hiszi el magának senki.

A házvezetőnő ádáz pillantást vetett rá, aztán az újságra bökött.

– Ma teszik közzé az eredményt! Az első díjat egy charlottenburgi doktor nyerte, a másodikat valami Schulze nevezetű pasas. Azért a pár rövid mondatért most két hétre az Alpokba küldik mind a kettőjüket!

– Túl csekély büntetés – vetette oda Johann. – Szibériába velük! Különben miről van szó?

– A Csillag-Villog Művek pályázatáról.

– Aha – mondta Johann, majd elvette az újságot, s megnézte a féloldalas hirdetést. – Micsoda alak ez a Schulze! Még címe sincs. Postán marad.

– Hogyhogy a postán marad? Ott lakik? Lehet azt egyáltalán?

– Nem lehet – világosította fel az inas. – De maga miért is nem vett részt a pályázaton? Biztosan nyert volna valamit!

– Komolyan gondolja?

– Elküldték volna két hétre az Alpokba. Talán még a lábát is kitorzte volna, és akkor maradhatna még tovább – hunyta be szemét kéjelegve az inas.

– Undorító fráter – jegyezte meg a házvezetőnő. – A maga kedvéért még a nyakamat se törném ki.

– Milyen az új szobalány? – kérdezte Johann.

Kunkelné fölemelkedett.

– Nem fog nálunk megöregedni. De miért hívják Isoldének?

– Édesanyja lelkes tisztelője volt Richard Wagnernek – magyarázta Johann.

– Micsoda? – ájultozott Kunkelné. – A tetejébe még törvénytelen is?

– Szó sincs róla. Az anyja tisztas házasságban élt.

– Richard Wagnerrel?

– Dehogyan.

– Akkor miért akarta az a Wagner, hogy a gyereket Isoldének kereszteljék? Mi köze volt hozzá?

– Wagnernek sejtelme se volt az egészről. Isolde kisasszony anyja óhajtotta így.

– És az apja tudott róla?

– Persze hogy tudott. Ő is szerette Wagnert.

Kunkelné párnás kacsója ökölbe szorult.

– Hát én igazán sok mindent hajlandó vagyok eltűrni – nyögte ki fojtottan. – De ez már több a soknál!

Schulze úr és Tobler úr

Havazott. A Lietzenburger utcai postahivatal előtt hatalmas, tekintélyes limuzin állt meg.

A két fiú, aki éppen hógolyóval dobált egy lámpaoszlopot, abbahagyta idegőrlő tevékenységét.

– Legalább tizenkét hengeres – állapította meg a nagyobbik.

– De a karosszériája otromba – jegyezte meg a kisebb.

Aztán szinte gyökeret vertek a kocsi előtt, mintha legalább is „A haldokló gallus” vagy „A tüskehúzó” szobrát szemlélték volna.

A bundába burkolt úr, aki az otromba karosszériából kiszállt, amolyan jómódú, rendszeresen sportoló magántudósnak látszott.

– Várjon egy kicsit, Brandes – szólt oda a sofőrnek.

Azzal bement az épületbe, és a postán maradó levelek ablakához lépett.

A hivatalnok éppen egy fiatalemberrel bajlódott. Rózsaszínű borítékot nyújtott át neki. A fiatalember arca felragyogott, majd egészen elvörösödött. Először kalapot akart emelni, de inkább hagyta, és feldúltan elsietett.

A bundás úr és a postahivatalnok összemosolyogtak.

– Bizony, azok voltak a szép idők – dűnnyögte az úr.

A hivatalnok bólintott.

– Mi meg vén szamarak lettünk. Legalábbis én. . .

Az úr nevetett.

– Nem hinném, hogy én kivétel volnék.

– Még nem is olyan öreg – jegyezte meg a hivatalnok.

– Szamárnak viszont jó nagy! – mondta az úr vidáman. –

Érkezett egyébként levél Eduard Schulze névre?

A postahivatalnok keresgélt egy darabig. Aztán vastag levelet nyújtott ki az ablakon. Az úr a bundája zsebébe tette, megköszönte, vidáman biccentett, és távozott.

A két fiú még mindig az autó mellett rostokolt.

Éppen a sofórt faggatták. Egészen beleizzadt szegény. Ezúttal afelől érdeklődtek, nős-e.

– Akkor jegygyűrű volna az ujjamon – válaszolt nekik rendreutasító hangon.

A gyerekek összevihogtak.

– Öregem, ez hülyének néz minket! – mondta a nagyobbik.

– Nem szép, hogy így bánik velünk – mondta a kicsi szemrehányóan. – Az én apám is a mellényzsebében hordja a gyűrűjét.

Amint az úr kilépett a postáról, a sofőr kipattant a kocsiból, és kinyitotta az ajtót.

– Az efféle taknyosoktól a gutaütés kerülget – mondta zavartan.

Schulze szemügyre vette a két csemetét.

– Akartok egy kicsit kocsikázni?

Némán bólintottak.

– No, akkor nyomás befelé! – kiáltotta.

A fiúk szótlanul benyomultak a hátsó ülésre.

A kocsik megugrott.

– Ott jön Arthur – szólta a nagyobbik. A kicsi kikopogott az ablakon. Büszkén integetni kezdtek. Arthur megállt, értetlenül bámult pajtásai után, s csak akkor lóbálta meg a kezét, mikor az autó már befordult a sarkon.

– Hány kilométert futott eddig a kocsi? – tudakolta a kisebbik.

– Fogalmam sincs – vallotta be Schulze úr.

– Hát nem a bácsié? – kérdezte a nagyobbik.

– De igen.

– Kocsija van, és azt se tudja, hány kilométert futott – morogta fejszóvalva a nagyobbik.

A kicsi csak annyit mondott:

– Na hallod. . .

Schulze úr elhúzta a tolóablakot.

– Brandes, hány kilométer van a kocsiban?

– Hatvanezer-háromszázötven.

– Pedig úgy néz ki, mintha most hozták volna a gyárból – mondta a kicsi annál nagyobb szakértelemmel. – Ha nagy leszek, pont ilyen kocsit veszek én is.

– Te ugyan sose leszel nagy – csúfolódott a másik. – Egy centit se nősz tovább.

– Pedig akkora leszek, mint a nagybátyám, Gotthold bácsi, aki be se fér nálunk az ajtón.

– Azt te csak hiszed. Törpe maradsz, és kész!

– Csend legyen, hékás – szólta rájuk Schulze úr. – Brandes, álljon csak meg!

Fogta a két gyereket, és bevitte őket egy cukorkaüzletbe. Választhattak maguknak valamit. A kicsi marcipántörmelékért kért, a nagyobbik málnacukrot.

Saját magának Schulze úr egy tekercs medvecukrot vásárolt. A kiszolgáló kisasszony az orrát fintorgatta.

Brandes ezután visszazállította a kis társaságot a Lietzenburger utcába. A fiúk megköszöntek mindent, kiszálltak az autóból, és udvariasan meghajoltak.

– Gyakran tetszik erre járni? – érdeklődött a nagyobbik.

– Mert akkor mindennap figyelnék – mondta a kicsi.

– Még csak az hiányzik – morogta Brandes a foga között, és rátaposott a gázpedálra.

A két gyerek még sokáig bámult a kocsni után. Aztán bele-nyúltak a cukorkászacskókba.

– Rendes ürge – mondta a kisebbik –, de az autóról gőze sincs.

Az ebéd ízlett; Isolde, az új szobalány leszedett, anélkül hogy Kunkelnét akár egyetlen pillantásra is méltatta volna. Johann, az inas szivart hozott és tüzet adott a ház urának. Hilde kisasszony, Tobler lánya kávécsészéket tett az asztalra.

A házvezetőnő és az inas indulni készült. Johann az ajtóból megkérdezte:

– Van még valami kívánsága, tanácsos úr?

– Igyon velünk egy csésze kávé. Kunkelné is. És dugjon egy szivart a szájába.

– De hiszen tudja, hogy nem dohányzom – méltatlankodott Kunkelné.

Hilde kacagott. Johann rágyújtott. A tanácsos leült.

– Üljetek le, gyerekek! Mondani akarok valamit.

– Biztosan megint remek ötleted támadt – gúnyolódott Hilde.

– Szörnyű – nyögte a házvezetőnő. (Örökösen balsejtelmek kínozták.)

– Csend legyen! – parancsolta Tobler. – Emlékeztek, ugye, hogy néhány hónappal ezelőtt javasoltam a Csillo-g-Villog Műveknek, hogy írjanak ki egy pályázatot?

A többiek bólintottak.

– Azt viszont nem tudjátok, hogy amikor meghirdették ezt a pályázatot, én is részt vettem rajta. És amit ma reggelig magam se tudtam: legnagyobb meglepetésemre megnyertem a saját gyáram pályázatának második díját.

– Lehetetlen – ingatta a fejét Kunkelné. – A második díjat valami Schulze nyerte. Aki ráadásul a postán marad. Az újságban olvastam.

– Aha – dünnyögte Hilde Tobler kisasszony.

– Hát nem érti? – vigyorgott Johann.

– Dehogynem – mondta Kunkelné. – A tanácsos úr a boldogját járhatja velünk.

– Figyeljen ide jól, Kunkel néni – fordult felé Hilde. – Apám azt állítja, hogy ő nyerte meg a díjat. Az újság meg azt írja, hogy a nyertest Schulzénak hívják. No, mit gondol, mi következik ebből?

– Hogy az újság hazudik – vágta rá Kunkelné. – Állítólag előfordul.

A többiekben lassacskán megindult felfelé a pumpa.

– Van egy harmadik lehetőség is – jegyezte meg Tobler. – Mégpedig, hogy Schulze néven vettem részt a pályázaton.

– Valóban, ez is lehet – ismerte el Kunkelné. – No persze, így könnyű nyerni! Ha a pályázó maga a főnök... – Elmélkedett egy kicsit, majd hirtelen elkomorodott. – Akkor viszont

úgy illett volna, ha az igazgatók a tanácsos úrnak ítélik az első díjat!

– Kunkel néni, magát légpuskával kéne lelőni – kiáltott fel Hilde.

– És utána megtölteni majorannával meg almával – tette hozzá Johann.

– Ezt igazán nem érdemlem meg – rebegette könnybe fúló hangon a kövér öreg hölgy.

De Johann még ettől sem csillapodott le.

– Nem érti, hogy az igazgatók egy nekik vadidegen embernek adták a díjat?

– Azt hittem, a tanácsos úrnak!

– De ők ezt nem tudták – mérgelődött Hilde.

– Szép kis igazgatók, mondhatom – jegyezte meg Kunkelné. – Ilyesmit nem tudni! Nahát! – háborgott, és haragosan a térdére csapott.

– Most már elég legyen! – kiáltott a tanácsos –, különben mindjárt felmászom a függönyön!

– Na tessék – förmedt rá Kunkelné Johannra. – Így megkínozni szegény tanácsos urat!

Johann mérgében lenyelt egy nagyobb adag szivarfüstöt, és köhögni kezdett. Kunkelné kárörvendve mosolygott.

– De mi ez a második díj tulajdonképpen? – tudakolta Hilde.

– Szállás tíz napra a bruckbeureni Grand Hotelben, odavissza vonatúttal másodosztályon – válaszolta Johann két köhögés között.

– Rosszat sejtek – rémült meg Hilde. – Csak nem Schulzének akarod kiadni magad?

A tanácsos a kezét dörzsölte.

– Eltaláltad! Ezúttal milliomos helyett szegény figura leszek. Végre egy kis változatosság! A szokásos felhajtás nélkül! – örvendezett. – Hiszen már egészen elfelejtettem, milyenek is az emberek valójában. Le akarom rombolni a falat magam körül.

– Csak nehogy a tanácsos úrra dőljön az a fal! – csóválta a fejét Johann.

– Mikor utazol? – kérdezte Hilde.

– Öt nap múlva. Holnap megkezdem a bevásárlásokat. Kell néhány olcsó ing. Két-három nyiszlett nyakkendő, egy konfekcióöltöny, és kész is a felszerelés.

– De ha netán lecsuknak mint közveszélyes csavargót, nagyon kérlek, küldj táviratot – esedezett a lánya.

A tanácsos a fejét rázta.

– Ne ijedez, fiam. Johann velem jön. A tíz napot ugyanabban a szállodában tölti. Persze nem ismerjük majd egymást, és egyetlen szót sem váltunk. De mindig a közelemben lesz.

Johann csüggedten üldögélt.

– Holnap elmegyünk a szabómhoz, és csináltatok magának egy csomó ruhát. Olyan lesz, mint egy nyugalmazott nagyherceg!

– Mire jó ez? – kérdezte Johann. – Sose akartam más lenni, mint a tanácsos úr inasa.

A tanácsos fölemelkedett.

– Inkább itthon maradna?

– Erről szó sincs – tiltakozott Johann. – Ha kívánja, nagyherceg leszek.

– Jómódú magánzó lesz – határozott Tobler. – Miért legyen mindig csak nekem jó dolgom? Most tíz napig maga lesz gazdag.

– Mást nem is kívánhatnék – jegyezte meg az inas mélységes szomorúsággal. – És egész idő alatt nem is szólhatok önhöz?

– Semmi esetre sem. A maga köreiből való uraknak semmi közülük nem lehet a magamfajta szerencsétlenekhez. Ehelyett viszont bárókkal meg nemzetközi sportnagyságokkal szórakozhat. Jó, hogy eszembe jut, sífelszerelésre is szüksége lesz.

– Nem tudok síelni – szabadkozott az inas.

– Sebaj! Majd megtanul.

Johann magába roskadt.

– És azt megengedi legalább a tanácsos úr, hogy néha beosonjak a szobájába takarítani?

– Nem.

– Csak olyankor mennék, becsületszavamra, amikor senki sincs a folyosón...

– Talán – engedélyezte a tanácsos.

Johann megint kivirult.

– Eláll a szavam – nyögdécselte Kunkelné.

– Igazán? – kérdezte Hilde. – Komolyan?

Tobler legyintett.

– Üres ígéretés.

– Több mint tizenöt éve élek ebben a házban – zendített rá Kunkelné –, és itt állandóan történik valami. A tanácsos úrnak világegyetében élénk volt a fantáziája és sok az ideje. De ilyenmiről még csak nem is hallottam! Tanácsos úr, ön a legvénebb gyerek, akit ismerek. Jó, jó, semmi közöm hozzá. De attól még felbosszant. Pedig az orvos minden izgalmat megtiltott. Mi értelme, hogy a tanácsos úr évről évre gyógyfürdőbe küld, mikor alighogy visszaérkezem, kezdődik a cirkusz előlről? A pulzusom biztos van vagy százhuszas. És a vérnyomás is elöntötte az

egész fejemet. Ezt még egy ló sem bírja ki! Ha legalább be tudnám venni a tabelláimat! Akarom mondani: tablettáimat! De mit csináljak, ha nem bírom lenyelni azokat a vackokat? Túl nagyok. És vízben sem szabad őket feloldani. Legalábbis azt hiszem. Mert akkor nem hatnak. – Kimerülten szünetet tartott.

– Félek, hogy eltért a tárgytól – figyelmeztette Hilde.

A tanácsos jóindulatúan mosolygott.

– Amelyik házvezetőnő ugat, az nem harap – jegyezte meg.